

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:2790

av Kerstin Lundgren (C)

Samlat grepp för det lokala brottsförebyggande arbetet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kommunerna har en avgörande roll i det lokala trygghetsarbetet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbeta fram ett nytt nationellt brottsförebyggande program.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förtydliga lagstiftningen i syfte att stärka kommunernas ansvar för det brottsförebyggande arbetet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga ett kommunalt ansvar för en samlad funktion för stöd till brottsdrabbade.

Motivering

Alla brott sker lokalt, och många av dem kan förebyggas lokalt. Därför är de lokala aktörerna helt avgörande för att vi ska ha ett effektivt brottsförebyggande arbete i hela landet.

Ofta hänvisas till att polisen har ett brottsförebyggande ansvar. Det är förstås riktigt, och viktigt, att polisen ska finnas närvarande lokalt för att förebygga brott. Centerpartiet kommer även fortsatt att noga följa utvecklingen av den nya sammanhållna polismyndigheten.

Det lokala arbetet för trygghet kan dock inte bara vara polisens uppgift. Om vårt mål är att skapa trygghet i alla våra stadsdelar och kommuner, så krävs också att alla

kommuner tar ett ansvar för att samordna och leda det brottsförebyggande arbetet. Kommunen har en närvaro i lokalsamhället som ingen annan myndighet har.

”Allas vårt ansvar” kallades det brottsförebyggande program som jobbades fram under 1990-talet (DS 1996:59). Det var ett försök att ta ett samlat grepp om brottsförebyggande frågor och som bidrog till att många kommuner har bildat lokala brottsförebyggande råd. Trots detta har det visat sig att ambitionsnivåerna hos kommunerna ser väldigt olika ut.

Polismyndigheten samlas nu på ett mer sammanhållet sätt än tidigare, samtidigt som ambitionen är att det lokala polisarbetet ska stärkas. Därför finns nu en bra möjlighet att åter ta ett samlat grepp på det lokala brottsförebyggande arbetet, och där regeringen bör ta initiativ till ett nytt nationellt program.

Ytterligare ett skäl för att göra detta är att brottsligheten har ändrat karaktär sedan 1990-talet. Den organiserade brottsligheten hör av allt att döma till de trygghetsproblem som växer allra snabbast. Justitieministern bjöd i början av 2014 in ett antal kommuner för samtal kring lokala insatser mot organiserad brottslighet. Det var ett bra initiativ som bör följas upp av den nya regeringen. Mycket tyder på att det nu behövs starkare insatser mot denna brottslighet, och att hela lokalsamhället behöver involveras.

Men det finns bland Sveriges kommuner vitt skilda uppfattningar om vilket ansvar kommunen har för att motverka brottslighet. Det är olyckligt, och det skapar otydlighet gentemot medborgarna kring vem som ska göra vad.

Socialtjänstlagen föreskriver idag att kommunerna genom socialnämnden ansvarar för arbetet mot missbruk, samt för stöd till brottsoffer. Gällande missbruk har de flesta kommuner idag ett utvecklat arbete. Samma sak gäller dock inte för livsstilskriminella eller återfallsförbrytare, varför det har varit svårt att utveckla avhopparverksamheter med fokus på kriminella nätverk i landets kommuner. Det är ett exempel på när ansvarsgränserna är otydliga, och faktum är att detta gäller generellt för det brottsförebyggande arbetet.

Därför bör ett förtydligande i lagstiftningen ske så att kommunerna får ett ansvar för det brottsförebyggande arbetet. Utgångspunkten bör vara att kommunerna behöver utveckla detta arbete, samtidigt som hänsyn bör tas till att identifiera målgrupper som

socialnämnden idag inte arbetar med. Ansvaret för kommunen att samverka med den nya polismyndigheten bör förtydligas.

Vad gäller brottsofferstöd är flera aktörer inblandade. Såväl kommunen som frivilligorganisationer gör viktiga insatser, men för en brottsdrabbad kan det vara svårt att snabbt få en överblick över det stöd som finns att få. Därför finns en risk att vissa grupper av brottsdrabbade idag faller mellan stolarna, eftersom ingen har en helhetssyn. Det bör övervägas om inte kommunerna ska ges i ansvar att ytterligare underlätta för alla brottsdrabbade. Ett samlat centrum för brottsdrabbade, som en tydlig väg in till stöd, skulle kunna fylla de luckor som finns idag.

Kerstin Lundgren (C)